

„Jak wspierają gminy przedsiębiorczość?”

Jakie działania powinny podejmować gminy aby wspierać lokalnych przedsiębiorców – to przedmiot badania: „Mechanizmy wspierania lokalnej przedsiębiorczości przez jednostki samorządu terytorialnego” zrealizowanego na przełomie maja i czerwca w ramach projektu finansowanego z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Celem badania było rozpoznanie tego jak gminy postrzegają swoją rolę we wspieraniu przedsiębiorczości, jakie mają do tego instrumenty oraz to, jakie bariery prawne i systemowe utrudniają im skuteczne działania na rzecz rozwoju gospodarczego. W badaniu uczestniczyło 491 miast i gmin. Badanie przeprowadzone było w ramach projektu Regiogmina, realizowanego we współpracy Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Szkoły Głównej Handlowa w Warszawie i Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a finansowanego z funduszy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Badanie objęło 8 obszarów:

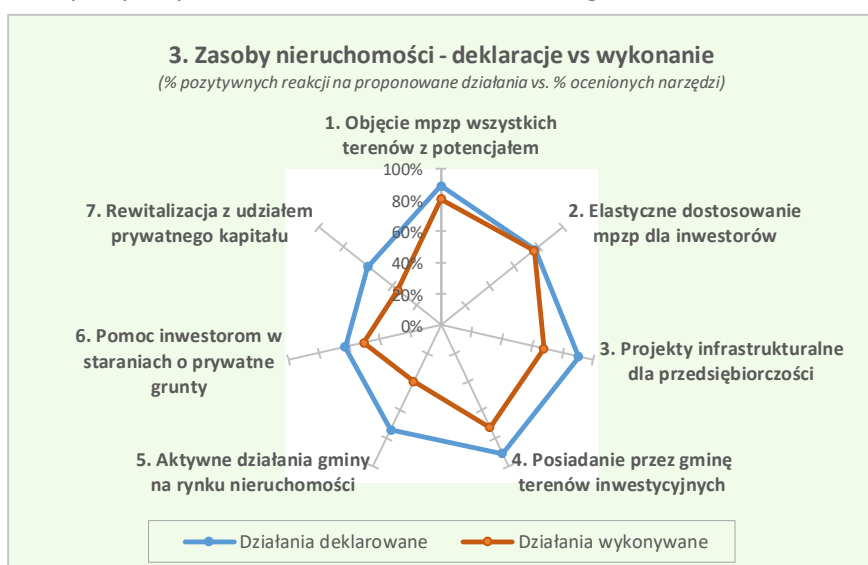
1. Planowanie rozwoju
2. Współpraca z przedsiębiorcami.
3. Planowanie przestrzenne i gospodarka nieruchomościami.
4. Rynek pracy i promocja przedsiębiorczości.
5. Dostęp lokalnych firm do źródeł finansowania.
6. Wspieranie osób rozpoczynających działalność gospodarczą.
7. Pozyskiwanie inwestorów.
8. Wspieranie przedsiębiorców na terenie gminy.

Autorzy badania zadali 37 pytań w powyższych obszarach, w tym 16 pytań otwartych.

Wyniki badania

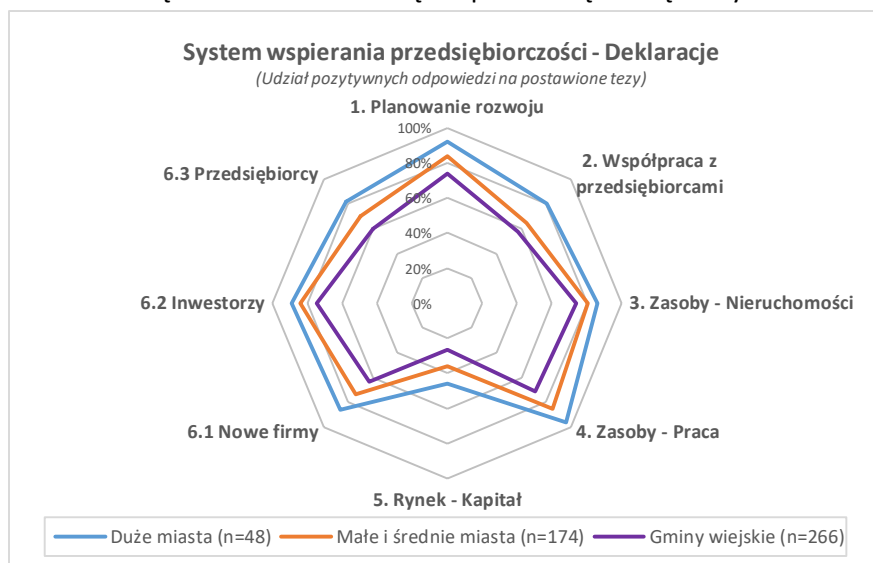
Administracja samorządowa dostrzega swoją znaczącą rolę w planowaniu rozwoju - większą gotowość do podejmowania działań w tym zakresie wykazują duże miasta oraz te jednostki, które w ostatnich latach radziły sobie lepiej w zakresie stymulowania procesów gospodarczych. Wśród barier prawnych w tym obszarze wymienia się głównie brak jednoznacznej podstawy prawnej, która pozwoliłaby gminie wspierać przedsiębiorczość i roczna perspektywa budżetu, która utrudnia długofalowe działania.

Mniejszą aktywność wykazują samorządy we współpracy z przedsiębiorcami. Rozwiązania służące współpracy z nimi są rzadko stosowane a ich skuteczność wysoko ocenia ok 60% gmin. Brak jasnych rozwiązań regulujących sferę styku władzy samorządowej i biznesu powoduje negatywne postrzeżenie relacji władza-przedsiębiorcy. Z kolei rozwiązania dostępne w obszarze „Nieruchomości” to jedno z najsilniejszych narzędzi

we wspieraniu przedsiębiorczości i tu ich potencjał jest wyżej oceniany przez większe samorządy. Bariery prawne, które utrudniają działania w planowaniu przestrzennym i gospodarce

nieruchomościami to na przykład ograniczenia wynikające z przepisów o ochronie środowiska, kształtowaniu ustroju rolnego i ustawy o gospodarce nieruchomościami. Rynek pracy jest dla samorządów bardzo ważną i potrzebną sferą aktywności we wspieraniu przedsiębiorczości.

Jednocześnie zaznacza się ograniczony prawnie wpływ gminy na programy kształcenia, brak systemowego rozwiązania finansowania szkół branżowych i bariery kompetencyjne urzędników w prognozowaniu trendów na rynku pracy. Badanie wykazuje, że jedynie 32% samorządów ma potrzebę działania w zakresie rynków finansowych a jedynym, które popiera większość ankietowanych to : „Gmina powinna wspierać zabiegi

swoich przedsiębiorców o dofinansowanie z projektów UE”(5.4). Jednym z narzędzi tego działania może być tworzenie przez gminy i firmy Lokalnych Funduszy Inwestycyjnych. Postulat aktywności gminy we wspieraniu osób rozpoczynających działalność gospodarczą popiera około 69% respondentów a najczęściej wykorzystywane narzędzia to szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców oraz udzielanie im preferencji w podatkach i opłatach. W tym obszarze potrzeba większych i bardziej dostępnych programów pomocowych dla rozpoczynających działalność a w ramach promocji nowych firm warto uwzględnić inicjatywy w rodzaju „karta młodego przedsiębiorcy” czy „konkurs na najlepszy biznesplan”. Aż 79% uczestników badania uważa, że gmina powinna aktywnie działać na rzecz pozyskiwania zewnętrznych inwestorów. W tym celu używają najczęściej takich narzędzi jak: udział w targach i wydarzeniach promocyjnych, udzielanie ulg i zwolnień inwestycyjnych czy udostępnianie bazy ofert inwestycyjnych. Z drugiej strony „strategią marketingową” dysponuje zaledwie 36% badanych jednostek. Z badania wynika również, że wraz z wielkością JST rośnie akceptacja dla bezpośredniego wspierania przedsiębiorców (60% gminy wiejskie; małe i średnie miasta: 70%; duże miasta: 82%).

Badane gminy wskazały na wiele ograniczeń organizacyjnych i prawnych, które utrudniają a wręcz uniemożliwiają wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Są to między innymi : przeregulowanie i niestabilność prawa, niewystarczające środki własne JST, przerzucanie kosztów na samorządy i przedsiębiorców, brak odpowiednich kompetencji gmin, niekorzystne uwarunkowania komunikacyjne, nierównomierność poziomu pomocy publicznej, długotrwałe procedury etc.

Zaproszenie do badania zostało wysłane do 2477 gmin. Odpowiedzi nadeszły z 35,5% gmin miejskich, 18,1% gmin wiejskich i 16,6 gmin miejsko-wiejskich.

Badanie jest elementem szerokiej debaty na temat roli samorządów we wspieraniu rozwoju gospodarczego oraz ma przyczynić się do budowy systemu wsparcia MŚP w gminie w oparciu o model wielopoziomowego zarządzania regionem.

Organizacje samorządowe: Związek Gmin Wiejskich RP, Związek Miast Polskich i Związek Powiatów Polskich wspierało przeprowadzenie badania. Szczegóły dotyczące badania i projektu można znaleźć na stronie <http://regiogmina.kujawsko-pomorskie.pl/>

Link do [raportu z badania.](#)